

E. Grunnleggende hydrodynamikk

Oppgave E.1

Vis at kontinuitetsligningen på differensiell form kan omskrives til en form som inneholder den substansielt deriverte av tettheten:

$$\frac{D\rho}{Dt} + \rho(\nabla \cdot \mathbf{u}) = 0$$

Oppgave E.2

Et fat med væske settes i rotasjon med jevn vinkelhastighet ω . Etter en stund vil væsken rotere med som et "stivt legeme". Bestem virvlingen ξ .

Oppgave E.3

a) En væske roterer om en akse, og vi vet at hastigheten er rent tangensiell samt utelukkende en funksjon av avstanden r fra rotasjonsaksen:

$$v_r = 0, \quad v_t = f(r)$$

Hvordan må funksjonen $f(r)$ være for at sirkulasjonen skal være virvlingsfri (ihvertfall for $r \neq 0$)?

b) Et 2D hastighetsfelt er gitt på kartesisk komponentform, med K en konstant, som

$$u = -\frac{Ky}{x^2 + y^2}, \quad v = \frac{Kx}{x^2 + y^2}$$

Oppfyller dette hastighetsfeltet kontinuitetsligningen for en inkompressibel fluid?

c) Skriv om hastighetsfeltet (u, v) under punkt b) til komponentene (v_r, v_t) for plane polarkoordinater!

Oppgave E.4

a) For 2D strøm er strømfunksjonen for en kilde i origo gitt ved

$$\psi = \frac{q}{2\pi} \arctan \frac{y}{x}$$

Vis at tilsvarende hastighetspotensial er

$$\phi = -\frac{q}{2\pi} \ln r$$

b) Vis at for 3D ideell og inkompressibel strøm er hastighetspotensialet omkring en punktkilde i origo derimot gitt ved

$$\phi = \frac{q}{2\pi} \frac{1}{r}$$

Oppgave E.5

a) Finn hastighetsfeltet i 2D som tilsvarer strømfunksjonen

$$\psi = -\frac{\Gamma}{2\pi} \ln r$$

b) Er strømfeltet virvlingsfritt? Finn i så fall hastighetspotensialet ϕ .

Oppgave E.6

Vis at hastighetspotensialet

$$\phi = -\frac{1}{2}a(x^2 + y^2 - 2z^2) \quad (a > 0)$$

kan beskrive en stråle av ideell inkompressibel væske i negativ z -retning med symmetri omkring z -aksen, som treffer xy -planet ovenfra og blir avbøyd til siden.

Oppgave E.7

Gitt strømfunksjonen

$$\psi = 3x - 2y$$

Er dette en potensialstrøm? Tilfredsstiller den Laplaced ligningen?

Oppgave E.8

En 2D strøm av en ideell inkompressibel fluid har hastighetsfeltet (med vilkårlige enheter)

$$\mathbf{u} = 2y\hat{i} + 3x\hat{j}$$

Er kontinuitetsligningen oppfylt? Finn i så fall strømfunksjonen $\psi(x, y)$, og skisser noen få strømlinjer med påsatte retningspiler.

Oppgave E.9

Vi har gitt en strøm av en ideell inkompressibel fluid, med strømfunksjon og hastighetspotensial gitt ved

$$\psi = K(x^2 - y^2), \quad \phi = 2Kxy$$

der K er en konstant.

- Plott strømlinjene i det fulle xy -planet, og finn eventuelle stagnasjonspunkter.
- Plott noen potensiellinjer.
- Hva slags strømtype kan man eventuelt la strømfeltet representere?

Oppgave E.10

Vi har gitt hastighetsfeltet

$$u = -2Kx, \quad v = 2Ky$$

med K en konstant.

- a) Vis at strømfeltet oppfyller kontinuitetsligningen for en ideell inkompressibel fluid og er virvlingsfritt, samt at det oppfyller Laplanceligningen. Hva skjer hvis man forandrer fortegn på K ?
- b) Vis ved integrasjon at strømfunksjonen er

$$\psi = -2Kxy$$

- c) Vis ved integrasjon at hastighetspotensialet er

$$\phi = K(x^2 - y^2) + C \quad (C \text{ konstant})$$

- d) På hvilken måte kan du enklest skissere noen strømlinjer og potensiellinjer, ut fra det som ble oppgitt i forrige oppgave?

Oppgave E.11

For 2D ideell og inkompressibel strøm i xy -planet skal vi superponere de to hastighetspotensialene

$$\phi_1 = -Ux, \quad \phi_2 = -S \ln r$$

hvor ϕ_1 beskriver en homogen strøm i positiv x -retning, og ϕ_2 beskriver en kilde i origo. Det må da oppstå et *stagnasjonspunkt* på den negative x -aksen, med total strømhastighet lik 0. Anta at dette har posisjonen

$$x = -\frac{b}{2\pi}$$

Størrelsene U , S og b er positive konstanter.

- a) Vis at $S = Ub/2\pi$.
- b) Argumenter for at superposisjonen kan interpreteres som strømmen omkring et strømlinjeformet legeme av en viss form. (Du trenger ikke fintege legemet.)
- c) Finn størrelsen av hastigheten inne ved "legemet" for $x = 0$.

Oppgave E.12

Den lineære Couettestrømmen mellom to parallelle plater med avstand h i y -retning, der den ene platen ligger i ro mens den andre beveger seg med hastighet U i positiv x -retning, er gitt ved

$$u = u(y) = \frac{U}{h}y, \quad v = 0$$

Vis at en strømfunksjon eksisterer for denne 2D strømtypen, men ikke et hastighetspotensial.

Denne siden er
med fullt overlegg
(nesten) BLANK